

Evropský balíček proti daňovým únikům

■ **Podkladový materiál k debatě (31. 3. 2016, Evropský dům)**

■ I. Úvod

Evropská komise předložila 28. ledna 2016 balíček iniciativ proti vyhýbání se daňovým povinnostem ze strany právnických osob. Komise v něm vyzvala členské státy k užší spolupráci, výměně daňových informací o nadnárodních společnostech působících v EU a k důraznějšímu přístupu k firmám, které neplatí daně tam, kde vytváří zisk. Balíček obsahuje návrhy na podporu řádné daňové správy na globální scéně, doporučení pro členské státy ohledně předcházení zneužívání daňových smluv a opatření pro zamezení běžných metod používaných nadnárodními firmami při vyhýbání se daňovým povinnostem. Balíček se snaží navázat na spolupráci v rámci G20 a OECD v rámci projektu BEPS pro dosažení účinnějšího a důslednějšího uplatňování daných pravidel v EU.

■ II. Balíček proti daňovým únikům

Balíček byl zpracován v rámci kampaně Evropské komise za spravedlivé, efektivní a růst podporující zdanění v EU a Komise v něm vyzývá členské státy, aby zaprvé - zaujaly důraznější a koordinovanější přístup vůči právnickým osobám, které se snaží vyhnout placení spravedlivého dílu daní; a zadruhé – zavedly mezinárodní normy proti erozi základu daně a přesouvání zisků.

Hlavní prvky návrhů zahrnují:

- právně závazná opatření omezující nejběžnější metody, které společnosti používají, aby se vyhnuly placení daní,
- doporučení členským státům, jak předcházet zneužívání daňových úmluv,
- návrh týkající se výměny daňových informací o nadnárodních společnostech působících v EU mezi členskými státy,
- opatření na podporu řádné daňové správy na mezinárodní úrovni,
- nový postup EU pro vytváření seznamu třetích zemí, které odmítají hrát férovou hru.

Přijetí těchto opatření zabrání nejen agresivnímu daňovému plánování, ale navíc i zvýší transparentnost mezi členskými státy a zajistí pro všechny podniky na jednotném trhu spravedlivější hospodářskou soutěž.

Balíček je založen na třech hlavních pilířích:

1. Zajištění účinného zdanění v EU

Evropský balíček proti daňovým únikům

▪ Podkladový materiál k debatě (31. 3. 2016, Evropský dům)

Tohoto chce Komise dosáhnout přijetím směrnice proti vyhýbání se daňovým povinnostem obsahující právně závazná opatření, která se mají zabývat některými z nejčastějších daňových systémů vyhýbání se daňovým povinnostem. Základní zásadou u daně z příjmů právnických osob je, aby společnosti platily daně tam, kde vytvářejí své zisky. Navrhovaná směrnice předkládá konkrétní návrhy s cílem pomoci členským státům zajistit, aby tato zásada fungovala i v praxi. Ve vydaném doporučení Komise týkající se daňových úmluv radí členským státům jak chránit své daňové úmluvy proti zneužívání a to v souladu s právními předpisy EU.

2. Zvyšování daňové transparentnosti

Transparentnost je veličina, která má zásadní význam nejen pro identifikování praktik agresivního daňového plánování ze strany velkých společností, ale i pro zajištění spravedlivé soutěže v daňové oblasti. Prostřednictvím revize směrnice o správní spolupráci by měla být transparentnost zvýšena. Směrnice poskytne pravidla, na základě kterých si budou vnitrostátní orgány každé jednotlivé země vyměňovat daňové informace o činnosti nadnárodních společností. Všechny členské státy tak budou mít nezbytné informace sloužící k identifikaci rizik vyhýbání se daňovým povinnostem, které poslouží k větší efektivitě daňové kontroly. Dosud nevyřešenou otázkou je však veřejné vykazování jednotlivých zemí EU, jejíž posuzování právě probíhá.

3. Zajištění rovných podmínek

Daňové úniky a škodlivá daňová soutěž patří mezi celosvětové problémy, proto je důležité, aby spolupráce členských států EU na těchto problémech byla podpořena i ze strany mezinárodních partnerů EU. Oboustranným prospěchem by bylo i připojení rozvojových zemí.

Na obsah balíčku je třeba nahlížet širěji. Obsahuje totiž sdělení o vnější strategii pro účinné zdanění, jehož cílem je posílení spolupráce s mezinárodními partnery v boji proti daňovým únikům, zdokonalit opatření EU na podporu spravedlivého zdanění v globálním měřítku na základě mezinárodních norem a vytvořit společný přístup k vnějším hrozbám daňových úniků. Všechna tato opatření by měla vést k zajištění spravedlivých a rovných podmínek pro všechny podniky a země.

Balíček samotný se neskládá jen z jednoho návrhu, ale tvoří jej i další dokumenty, které rozvíjí program spravedlivého a efektivního zdanění ještě více. Celkově jde o zastřešující sdělení Komise, které vysvětluje politické a hospodářské důvody jednotlivých opatření a o pracovní dokument útvarů Komise, který shrnuje širší program Komise zaměřený proti vyhýbání se daňovým povinnostem. Obsahuje řadu legislativních a nelegislativních

Evropský balíček proti daňovým únikům

▪ **Podkladový materiál k debatě (31. 3. 2016, Evropský dům)**

iniciativ s cílem pomoci členským státům chránit jejich daňové základy a vytvořit spravedlivé a stabilní prostředí.

Balíček sestává ze:

- směrnice proti daňovým únikům, navrhuje soubor právně závazných opatření proti vyhýbání se dani, které by všechny členské státy využily v hlavních oblastech agresivního daňového plánování,
- doporučení pro daňové smlouvy členských států posílit své daňové smlouvy proti zneužívání agresivními daňovými plánovalci způsobem vyhovujícím právu EU;
- revize směrnice o správní spolupráci s podáváním zpráv mezi všemi daňovými úřady ke klíčovým informacím o daních.
- sdělení o vnější strategii pro efektivní zdanění stanoví koordinovaný přístup EU k ochraně před vnějšími riziky vyhýbání se daňovým povinnostem a podporuje řádnou mezinárodní daňovou správu věcí veřejných.
- zastřešující sdělení a pracovní dokument s vysvětlením politických a ekonomických důvodů navržených opatření a dokument pro aparát, vysvětlující podstatu jednotlivých opatření.

Evropský balíček proti daňovým únikům

■ Podkladový materiál k debatě (31. 3. 2016, Evropský dům)

Zastřešující sdělení			
Směrnice proti daňovým únikům	Doporučení pro přijetí daňových smluv	Směrnice k revidované správní spolupráci	Sdělení k externí strategii
Právně závazná opatření proti vyhnutí se zdanění	Rada jak revidovat daňové smlouvy proti zneužívání	Podávání zpráv daňových správ mezi všemi zeměmi	Opatření na podporu dobré mezinárodní daňové správy
Pracovní dokument pro úředníky			

Zároveň je přidána i studie o agresivním daňovém plánování, která zkoumá hlavní metody používané společnostmi s cílem vyhnout se daním.¹

Balíček je součástí strategie Komise, která si klade za cíl uskutečnit komplexní program boje proti vyhýbání se daňovým povinnostem ze strany obchodních společností, zajistit spravedlivější jednotný trh a podporovat v Evropě zaměstnanost, růst a investice. V rámci tohoto se soustředí pozornost i na politický a ekonomický přístup ke zdanění příjmů právnických osob. Balíčku proto předcházely i jiné kroky v této oblasti napříč institucemi EU. V říjnu 2015 se země OECD dohodly na opatřeních proti erozi základu daně a přesouvání zisku (BEPS) a Evropský parlament vypracoval doporučení ohledně vyhýbání se daňovým povinnostem ze strany právnických osob.

Výše zmíněná strategie Komise, která byla uveřejněná v roce 2015, již dnes přináší své první úspěchy. Návrh týkající se transparentnosti daňových rozhodnutí členské státy schválily během necelých sedmi měsíců, bylo zahájeno množství reforem týkajících se daně z příjmů právnických osob a Komise opětovně předložila návrh společného konsolidovaného základu daně z příjmů právnických osob. Aktivní postoj k těmto tématům bude EU zachovávat i v roce 2016. Zatím jsou připraveny dva legislativní návrhy, které budou předloženy Evropskému parlamentu ke konzultaci a Radě k přijetí. Rada i Parlament by rovněž měly schválit doporučení ohledně daňových úmluv a členské státy by

¹<http://www.elogistika.info/balicek-opatreni-proti-vyhybani-se-danovym-povinnostem/>

Evropský balíček proti daňovým únikům

■ Podkladový materiál k debatě (31. 3. 2016, Evropský dům)

se jím měli při revizi svých daňových úmluv řídit. Na členských státech je, aby se domluvily na vnější strategii a její realizaci (po schválení Evropským parlamentem).²

■ III. Iniciativy na národní úrovni

Pro Českou republiku by tento balíček znamenal změnu v tom, že podniky, které vytvářejí zisky na území ČR, by je zde zároveň i musely danit. Navíc by se od ČR očekávala intenzivnější kontrola podniků stejně jako odvodů daní. Tato kontrola by přitom vycházela z informací, které by dostávaly daňové orgány nebo veřejnost. Konkrétněji by se mohlo zlepšit dodržování daňových zákonů, podniky by ztratily motivaci pro vyhýbání se daním a zvýšil by se tlak na státy, aby přijaly vhodná opatření.

Odpovídající cíle by konkrétně byly tyto:

1. zvýšit tlak na podniky, aby placení daní zeměpisně sladily se zemí svých skutečných zisků, a to prostřednictvím silnější kontroly, případně rozhodnutí, občanů nebo daňových orgánů („podniky by měly platit daně tam, kde skutečně vydělávají“);
2. zvýšit tlak veřejnosti nebo ostatních států na jednotlivé země, aby přijaly opatření, jež přispějí ke efektivnější a spravedlivější daňové konkurenci mezi členskými státy, a tím zajistí, že zeměvýmělně je též zemí zdanění („členské státy by měly ukončit škodlivou daňovou konkurenci“);
3. pomoci daňovým orgánům při zaměření daňových kontrol na odhalování daňových úniků a vyhýbání se daňovým povinnostem, tj. na odhalování takových obchodních rozhodnutí, kterými jsou obcházeny daňové povinnosti („pomoci daňovým orgánům zaměřit své kontroly na podniky“);
4. sladit daňové plánování nadnárodních společností s jejich vlastními závazky/prohlášeními okorporátní odpovědnosti, např. o jejich přispívání k místnímu a společenskému rozvoji („pokud jde o přispívání k všeobecnému blahobytu prostřednictvím placení daní, podniky by měly jednat tak, jak prohlašují“);
5. zajistit, aby struktura a investice podniků byly více založeny na ekonomických důvodech, nikoli pouze na motivaci k co nejnižším daním („podniky by měly své investice orientovat na základě skutečných ekonomických důvodů, nikoli podle vidiny vyhnout se zdanění“);
6. napravit deformace tržního mechanismu plynoucí z netransparentnosti společností a zkomparativní výhody nadnárodních podniků vůči malým a středním podnikům při agresivním daňovém plánování.³

²http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-159_cs.htm

³www.komora.cz/download.aspx?dontparse=true&FileID=17018

Evropský balíček proti daňovým únikům

■ **Podkladový materiál k debatě (31. 3. 2016, Evropský dům)**



Evropský parlament
Informační kancelář
v České republice



Zastoupení v České republice

Tento dokument byl připraven v rámci projektu zastoupení Evropské Komise v ČR a informační kanceláře Evropského parlamentu v ČR s cílem komunikovat aktuální evropská témata vůči široké skupině odborné i laické veřejnosti realizovaného Hospodářskou komorou ČR ve spolupráci s CEBRE – Českou podnikatelskou reprezentací při EU.
